

Не по малко хубава е Грегъовденска приказка. Гергъовденъ — първият пролетенъ празникъ въ Балкана, когато мечката за пръвъ пжтъ потапя руно въ синъ виръ и моми и невести излизатъ на бѣлилка. А излизатъ съ мрежитѣ си и мъжетѣ край голѣмата рѣка, която — „като че и тя празнува“.

Блуждаещи огиъове е романътъ на размирнитѣ души, издигнали се до висинитѣ — които се връщатъ въ село за да създадѣтъ храмъ на духовенъ възходъ и красота.

— Народътъ е добъръ, способенъ за велики дѣла кагато го завладѣе добъръ водачъ. . . — казва Найдень. — Азъ вѣрвахъ, че изкуството ще прероди свѣта. . . колко съмъ се лъгалъ!

Но скоро той излиза отъ своето отчаяние, защото разбира, че изкуството, красотата, все пакъ ще възродятъ човѣцитѣ, но потребно е време, търпение. . .

— Ето и Богъ направи свѣта не съ единъ замахъ а за цѣля шестъ вѣковѣчни дни. . . (цитирамъ на паметъ).

Съ голѣмо задоволство посрещаме първия томъ отъ съчиненията на Ив. Кириловъ, — тъй обилень и соченъ като напълно узрѣлъ плодъ.

Тихомиръ Павловъ

Повеститѣ и разказитѣ на Ив. Кириловъ, събрани и издадени напоследъкъ подъ общото название „Съчинения“ иматъ особно свойство, което имъ дава едно опредѣлено мѣсо въ нашата книжнина. То е стремѣтъ да вмъкне не само народни думи и изрази въ литературния езикъ, а още да строи разказитѣ си върху народни обичаи. До толкова народнитѣ обичаи сж свързани съ разказа, че въ повечето случаи тѣ ставатъ срѣдище на разказа, дори често даватъ впечатление, че разказътъ е написанъ само за да може да се спомене и за този народенъ обичай. Заболѣва жената. Тръгва майка ѝ по села и колиби до знайни и незнайни знахарки, дано се лѣкъ за невѣрна болестъ намѣри. „И какво не ѝ правиха: крушумъ ли на новъ месецъ не ѝ излѣха, дано болѣстѣта ѝ се излѣй; презъ нощъ ли не я прѣскаха съ вода събрана отъ логачки